

ZMIANY W SYSTEMIE ROZPOZNANIA LOTNICZEGO USA. ROZPROSZENIE ZAMIAST KONCENTRACJI

Kongres USA przypieczętował zmianę podejścia US Air Force do prowadzenia działań bojowych z użyciem latających stanowisk rozpoznania i dowodzenia. We wspólnej propozycji budżetu obronnego na 2019 rok Senat i Izba Reprezentantów ujęły założenia rezygnacji z dalszego rozwoju zintegrowanych latających platform dowodzenia systemu Joint STARS. W ich miejsce Siły Powietrzne USA planują wprowadzić model daleko bardziej rozproszony, zakładający współpracę dużej liczby autonomicznych maszyn i dronów działających w środowisku sieciocentrycznym.

W propozycji ustawy dotyczącej przyszłorocznego budżetu obronnego USA (National Defense Authorization Act) całkowicie zrezygnowano z przydziału funduszy na dalszy rozwój zintegrowanej lotniczej platformy dowodzenia Joint Surveillance Target Attack Radar System (JSTARS). W miejsce dotychczas używanych ciężkich samolotów rozpoznania i dowodzenia E-8C (opracowanych przez koncern Northrop Grumman na bazie cywilnych maszyn Boeing 707-300) zostaną wprowadzone specjalnie przystosowane bezzałogowe statki powietrzne klasy MALE. Nowy budżet przewiduje na ten cel dodatkowe 120 mln USD w postaci zleceń dla koncernu General Atomics na dalszy rozwój drona MQ-9, który z założenia posłuży jako platforma technologiczna przyszłego programu, Advanced Battle Management System.

W harmonogramie wydatków na kolejne lata przewidziano wprowadzenie utrzymania pozostających nadal w użyciu samolotów E-8C JSTARS, zapowiadając jednak ich stopniowe wycofywanie ze służby do końca 2025 roku. Dotyczy to posiadanych przez US Air Force 17 egzemplarzy tych maszyn, z czego trzy pełnią obecnie rolę rezerwuaru części zamiennych dla pozostających na wyposażeniu samolotów. Ich służba ma trwać co najmniej do momentu zadeklarowania operacyjności „drugiego rzutu” programu ABMS. Zgodnie z obecnymi postanowieniami, nowy system ma być wprowadzany do służby w trzech seriach. Wiadomo jak dotąd, że faza pierwsza potrwa docelowo do końca 2023 roku i obejmie modernizację kanałów transferu danych oraz czujników pokładowych.

Advanced Battle Management System zakłada skomunikowanie dużej liczby rozmaitych statków powietrznych, przede wszystkim bezzałogowców i cięższych samolotów dalekiego zasięgu rozpoznania E-3 AWACS. Rozproszona architektura systemu ma zagwarantować niewrażliwość na przeciwdziałanie ze strony nieprzyjaciela oraz ograniczyć koszty obsługi. Platformy będą działać w środowisku sieciocentrycznym i mają być zdolne do równoczesnego korzystania z danych zewnętrznych, dostarczanych przez satelity bądź samoloty rozpoznania radioelektronicznego.

Anulowany program rozwoju następcy E-8C JSTARS miał kosztować około 6,9 mld USD. Osobny nakład blisko 500 mln USD planowano również ponieść na prace rozwojowe i koncepcyjne, których realizację przewidywano do 2019 roku.

Aktualnie użytkowane samoloty rozpoznania pola walki E-8 JSTARS zostały wprowadzone do służby w 1990 roku. Chrzest bojowy zmodernizowanych Boeingów 707 nastąpił w 1991 roku w ramach operacji Pustynna Burza. W ostatnim czasie były natomiast intensywnie angażowane w działania bojowe na Bliskim Wschodzie oraz w Afganistanie.

Ich miejscem stacjonowania pozostaje Robins Air Force Base w stanie Georgia. W przyszłości w tym samym ośrodku mają zostać ulokowane główne elementy programu Advanced Battle Management System.